

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Nonum Incitamentum, infinitas quædam valoris ex Sacrificij huius opere
operato. Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

enim actus perfectissimus virtutis Religionis, ergo habet ista tria, sicut habent alia opera bona iusti rite operantis. Et cum res oblata sit præstantissima, & Deo acceptissima, Deum excitat ad liberalitatem, si bono modo à persona ei non exosa offeratur, dum proprio nomine offertur. Quod si spectetur prout à Christo offertur principaliter, non est hoc sacrificium meritum & satisfactorium, cum Christus sit extrastatum merendi & satisfaciendi, est tamen impetratorium ex opere operantis Christi, eo modo, quo alie eius preces extra sacrificium sunt impetratoriæ cum effectu, non semper infallibili, nisi cum eius oratio seu voluntas impetrandi absoluta est, ut fuse ait Suarez, disp. 79. sect. 2. & Tanner. l. c.

380. Qua in re notandum est, duo à Theologis indicari capita, ex quibus maior fructus acquiritur per sacrificia ex opere operantis: Primum, est bonitas seu conditio & dignitas operantis, ut ita dicam habitualis, quæ oritur ex habitibus gratiæ sanctificantis, & virtutum ei annexarum & præpositarum in sacrificante. Quod enim quis est sanctior, melior, eò plus meretur, cæteris paribus, plus satisficit, plus impetrat & facilius, ac proinde etiam per sacrificium & susceptionem in eo Sacramenti, ut est opus operantis seu offerentis illud, consequitur plures effectus illius. Quod quidem de maiori merito eius qui est melior, cæteris paribus, docet S. Thomas 3. p. q. 1. a. 2. & in 2. d. 29. a. 4. & Victoria, Valentis, Suarez, & Tanner t. 1. disp. 6. q. 6. n. 120. tum quia etiam merita Christi non aliunde habuerunt infinitum valorem, quàm ex infinita dignitate personæ operantis, tum quia cæteris paribus donum subditi magis cari Domino, est magis acceptum, quàm minus cari.

Ideo danda est opera, ut simus valdè Deo chari, & semper magnis passibus crescamus in gratia apud illum, per frequentationem operum heroicorum, & fugam peccatorum, ita enim plus & nobis & aliis proderunt sacrificia nostra.

381. Secundum caput, ad hoc ipsum conducens, est, deuotio actualis & transiens, cum qua offertur sacrificium, quod enim maior est illa, eò plus prodest sacrificium, vsque ad eò, ut S. Thomas disputans 3. p. q. 79. a. 5. An per hoc Sacramentum, tota pena peccati remittatur, respondeat, non remitti totam ab eo, ut Sacramentum, & ut sacrificium est, sed secundum modum deuotionis & seruioris in eo qui hoc Sacramentum sumit. Quod, inquit, est ex vi sua ut Sacramentum est, directe non fit institutum ad satisfaciendum, sed ad spiritualiter nutriendum per vniuersum ad Christum, & ad membra eius, sicut & nutrimentum vnitur nutritio, tamen quia hæc vniuersa fit per charitatem, ex cuius seruore aliquis consequitur, non solum remissionem culpæ, sed etiam penæ, inde est quod ex consequenti per quandam concomitantiam ad principalem effectum, homo consequitur remissionem penæ,

non quidem totius, sed secundum modum suæ deuotionis & seruioris. In quantum verò est sacrificium, habet vim satisfactiuam, & habet effectum sacrificij in eo qui offert, vel in his pro quibus offertur. Sed in satisfactione magis attenditur actus offerentis, quàm quantitas oblationis. Vnde & Dominus dicit Luc. 21. de vidua, quæ obrulit duo ara quod plus omnibus misit. Quamuis ergo hæc oblatio ex sui quantitate sufficiat ad satisfaciendum pro omni penâ, tamen fit satisfactoria illis pro quibus offertur, vel etiam offerentibus, secundum quantitatem suæ deuotionis & non pro totâ penâ. Et ad tertium ait, quod tollatur pars penæ & non tota penæ per Sacramentum, hoc non coningit ex defectu virtutis Christi, sed ex defectu deuotionis humana.

Et a. 7. ad 2. illis qui sunt membra Christi coniuncta huic Sacramento per fidem & charitatem, prodest plus vel minus secundum modum deuotionis eorum.

292. Quod autem S. Thomas dixit de satisfactione, idem sentiendum est de impetratione & merito: quia sicut alia opera bona, à iusto facta, modis debitis & requisitis ad meritum, eò sunt magis meritoria & impetratoria, quò sunt feruentius facta, & habent alias conditiones augentes meritum; ita & hoc sacrificium ac Sacramentum, prout suscipitur feruentius plus impetrat, & magis meretur.

293. Quoniam verò ad augmentum meriti conducit operis boni continuatio (vt docent communiter Doctores citati à Suarior Opul. de reuivisc. merit. disput. 2. sect. 3. n. 42. Henric. de fine hominis c. 20. n. 8. Vasq. 1. 2. disp. 54. c. 3. & 3. p. disp. 220. c. 3. Valent. t. 4. q. 11. pun. 1. post Canum relect. de poenit. par. 5. Tanner 1. 2. disp. 6. q. 6. n. 112. Zumel. q. 114. a. 8. disp. 5. Navar. in Man. c. 6. n. 6. & in Capitul. Consideret. de poenit. dist. 5.) ideo idem in sacro longiusculè protracto ad semihoram, longitudo eius conducit ad maiores effectus, tum quia in peccato duratio auget malitiam & grauitatem peccati, ergo & in bono actu eius bonitatem & valorem, tum quia actus continuatus, quamuis secundum suam entitatè æqualem sit indiuisibilis, virtute tamen æquiualeat multis.

CAPVT NONVM.

Nonum Incitamentum

294. Ad excitandum in nobis quàm maximum reuerentiæ & deuotionis affectum, mouere etiam nos debet infinitas valoris sacrificij Missæ ei indita non ex opere operantis sacerdotis, sed ex opere operato: quod et si aliqui negent, tamen alij Authores grauissimi id asserunt, & quidem vt ait idem sentiens Vasquez 1. 2. disp. 230. c. 2. plures, nec minoris auctoritatis, Scholastici, quàm illi: & addit hanc opinionem ferè omnibus recentioribus Theologis placere. Caictanus

ictantus to. 2. Opusc. tit. 3. q. 2. & 3. p. q. 79. a. 5. Syl-
 uester in Summâ verbo Missa q. 9. Canon l. 21. de
 locis c. 13. §. Decimum verò. Petrus Sotus l. de in-
 stitutione sacerdotum lect. 7. de Euchar. §. *Primum non est*, & §. *Tertium sit*. Ricardus art. 16. §.
Certum est. Viguerius in Institutionibus Theo-
 logicis c. 16. §. 3. versiculo 15. quæstionis princi-
 palis; Canone 3. §. *prima pars probatur*. Ant. Cor-
 duba l. 1. Quæstionarij q. 3. opin. 5. concl. 3. Petrus
 Navarra l. 2. de restit. c. 2. nu. 259. Heru. quo 10.
 q. 3. Ruardus Taper art. 16. Gabr. lect. 26. in Ca-
 non. & 27.

Ego malo hanc sententiam sequi, quia est ap-
 prior ad commendandam Dei erga nos benefi-
 centiam in hoc sacrificio, & quæ authorita-
 te Concilij Tridentini benè explicati, & San-
 ctorum Patrum nititur, ut paulò post osten-
 dam.

295. Porro hanc infinitatem variè Doctores pro-
 bant. Ego sic illam probo simpliciter, non in-
 geniosè, quippe qui ante annos 45. Theologi-
 cum cursum absolui, non habens iam species
 Theologicas recentes in hac meâ ætate 74. an-
 norum.

Primo, quia hoc sacrificium per Sacerdotes
 oblatum post Christi mortem, est tanti valoris
 ex parte rei oblatæ, quanti fuit, dum illud Chri-
 stus per se in vltimâ cœnâ, offerret Deo Patri,
 distribuens Corpus suum & sanguinem Disci-
 pulis suis. Atqui illud Christi sacrificium fuit
 valoris infiniti in omnium sententiâ; quia om-
 nia opera Christi viventis fuerunt infiniti valo-
 ris, ergo & hoc, quod per Sacerdotem offertur,
 est infiniti valoris ex parte rei oblatæ. Maior
 probatur testimonio SS. Patrum. S. Chryl. h. 83.
 in Matth. *Hec est illa mensa* (scilicet quæ fuit in
 vltima cœnâ) & *minus nihil habet*. Idem hom. 2.
 in 2. Tim. *Sacra ipsa oblatio cuiusvis meriti Sacerdos
 illum offerat, eadem est, quam dedit ipse Christus Disci-
 pulis suis: nihil habet ista quàm illa minus: quia non
 hanc sanctificant homines, sed ipse Christus qui illam
 ante sacraverat*. Et hom. 2. in 2. Timoth. in mora-
 li exposit. in fine sic ait: *Sacra ipsa oblatio, siue illam
 Petrus, siue illam Paulus, siue cuiusvis meriti Sacerdos
 offerat, eadem est, quam dedit Christus ipse Discipulis
 suis, quamquæ Sacerdotes modò consueverunt, nihil habet
 minus ista quàm illa, quemadmodum enim verba que
 locutus est Christus, eadem sunt, que nunc Sacerdotes
 pronuntiant, ita oblatio eadem est*. Atqui si non esset
 nostrum sacrificium ita infiniti valoris, sicut
 erat in vltima Christi cœnâ minus haberet, nõ
 aliquid leue, sed rem maximam, quia careret in-
 finito valore, quem habuit Christi oblatio, quo
 nil creatum maius esse potest infra Deum. Et S.
 Ambrosius in c. 10. Hebr. *Vnum est hoc sacrificium
 nostrum, cum eo quod Christus obtulit, nimirum vnũ
 specie, nam numero nõ est vnum, ut benè præ-
 bat Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 76. sect. 1. §. Ex his,
 quia hæc sacrificia a diversis temporibus, tam physicè
 quàm moraliter distantibus, & circa diversis mase-*

*rias, & in diversis locis sunt. At vnum non esset, si
 differret hoc, earentiâ infiniti valoris ab illo in
 vltimâ cœnâ. Sed quod Christus obtulit in vlti-
 ma cœnâ & in cruce erat infiniti valoris, ergo
 & hoc nostrum: quod, si finiti esset valoris,
 non esset vnum specie; quia rem vnã etiam
 specie, repugnat esse finitam & infinitam, sicut,
 quia Christus ratione Diuinitatis est infinitus,
 ratione humanitatis finitus, nõ vnã, sed duas
 habet naturas. Similiter aliud in loco S. Chryso-
 stomus differens de vltimâ cœnâ Eucharisticâ
 ante Christi mortem exhibita: *Nunc ille præsto est
 Christus, qui illum ornauit mensam; ipse istam quoque
 consecrat. Non enim homo est, qui proposita* (scilicet,
 panem & vinum, posita in sacri altaris mensa)
*Corpus Christi facit & Sanguinem, sed ille qui pro no-
 bis crucifixus est Christus: Sacerdotis ore verba pro-
 feruntur, & Dei virtute consecrantur & gratiâ. Sicut
 ergo Christus in vltima cœnâ consecrando, ob-
 tulit sacrificium infiniti valoris, ita nunc quo-
 que illud per Sacerdotem infiniti valoris offert;
 quia cum illo & per illum vt principalis offe-
 rens offert.**

Secundo, quia hoc sacrificium post Christi
 mortem in Ecclesiâ offerri solitum, ex decisio-
 ne Concilij Tridentini sect. 22. c. 2. *sola offerendâ
 ratione diuersum est à sacrificio crucis*, scilicet quia
 hoc fuit cruentum, nostrum autem est mysticũ,
 & incruentum, repræsentatiuum Passionis eius
 cruentæ. Sed sacrificium in cruce fuit infiniti va-
 loris in omnium sententiâ, ergo & hoc aliquo
 modo. Alioqui *non solâ offerendâ ratione*, sed etiã ef-
 ficacia differret à sacrificio in cruce peracto,
 quæ est præcipua res huius sacrificij, & quidem
 maxima infra ipsum Christũ. Quod quidem nõ
 ita intelligendum est, vt tam latè applicentur
 fructus sacrificij Missæ, sicut cruenti sacrificij
 Christi, quod cum fuerit vniuersale remedium,
 profuit etiam omnibus iustis qui Christũ præ-
 cesserunt, etiam Adamo ipsi ante eius peccatũ,
 immò & Angelis, qui etsi redempti non sint, ta-
 men ob Christi merita præuisa & in morte cõ-
 summata, omnibus gratiæ & gloriæ donis cum-
 mulati fuerunt, vt supra dictum est. Item sacrificij
 cruenti fructus extendit se etiam ad non ba-
 ptizatos, & ad existentes in peccato mortali, &
 ad characteres trium Sacramentorum; quorum
 nihil præstat sacrificium Missæ, quia tantũ
 pro iuandis iis qui tunc existunt in hac vita &
 in Purgatorio institutum est, tanquam particu-
 lare remedium. Infinitas ergo eius efficaciam ex-
 tendit se tantũ ad illa, ad quæ institutum est
 hoc est, vt pro futuro tempore, pro iis homini-
 bus, qui post eius institutionem fuerunt & e-
 runt in mundo, fructus eius extendatur, quia nõ
 est ita vniuersalis causa humanæ redemptionis
 & salutis, vt erat Christi mors, quam Deus vo-
 luit prodesse etiam iis, qui Christi incarnatio-
 nem præcesserunt, & sunt in statu peccati
 mortalis agniti, à quo quæ abscedunt, meritis
 Christi

Christi mortis, ab eo abstrahuntur, sed & hi per sacrificia pro ipsis oblata, alio modo iuuantur.

Quocirca sacrificium Missæ quoad efficaciam, velut in actu primo consideratam, est infiniti valoris, sed in actu secundo non extendit suam efficaciam tam amplè & latè, vti extendit Passio & mors Christi in cruce. Hæc enim etiã pro præteritis suscepta fuit, non sic Missa. Item Passio Christi ad plura, vt dictum est, applicatur, ex diuinâ ordinatione, vt dictum est; Missa verò ad pauciora, tamen ad infinitos effectus futurorum; ob quos instituta est, si mundus & homines in eo duraturi essent per infinita secula. Ideò autem sacrificium Missæ non tam latè se extendit cum suis fructibus, vti Christi Passio & sacrificium in cruce, quia illa instituta est à Deo, pro variis utilitatibus hominum futurorù post eius institutionem, sacrificium autem crucis pro omnibus omnino hominibus, præteritis, præsentibus & futuris, à Deo ordinatum fuit: quã obrem dicitur Apoc. 13. 8. *Agnus occisus ab origine mundi*: quia nimirum eius occisionis fructus collatus est & primo Adamo initio mundi, & reliquis postea. Hinc S. Ioannes Baptista multis annis ante Christi Domini mortem dixit Ioan. 1. *Ex plenitudine eius nos omnes accepimus*, sub conditione enim Christi mortis, Deus Pater Christo promiserat, se collaturum beneficia hominibus, per mortem eius vltimatè, vt ita dicam, promittenda. Vt ex locis Isaia 53. vers. 10. 11. 12. Hebr. 9. vers. 15. & cap. 10. vers. 14. Zach. 9. vers. 11. patet.

Tertio, nulla alia est causa, ob quam Christi singula opera quæ ante mortem, fecit, erant infiniti valoris & efficacis, nisi quia procedebant à personâ Christi habente infinitam dignitatem. Atqui hoc sacrificium Missæ etiam ab eadem personâ Christi & quidem principaliter, & quidem habente completa omnia merita per sacrificium cruentum, procedit & offertur vnâ cum Sacerdote, vt docet Conc. Trident. sess. 22. c. 2. & est de fide, vti supra ostendi; ergo etiam hoc sacrificium ob dignitatem infinitam personæ & humanitatis Christi, per vnionem hypostaticâ acquisitæ, est infiniti valoris non simpliciter, sed ratione rei oblatae (in hoc enim sensu id assero.) Quod enim simul etiam offeratur à Sacerdote tanquam à Christi Ministro, hoc non impedit infinitum valorem sacrificij, què habet à Christi personâ offerente, quin potius quodammodo auget extrinsecè. Sicut enim ministerium Sacerdotis in Missa non minuit dignitatem infinitam Christi offerentis; ita nec valorem infinitum oblationis, qui Christi personæ infinitâ dignitate oritur. Et cum etiam Sacerdotis, vt Ministri Ecclesiæ & instrumenti Christi offerentis, accedat, dignitas Sacerdotalis, quam habet etiam quouis malus Sacerdos, ex potestate & charactere inseparabili sibi in Ordinatione

Lancij Opusc. Tom. 2.

collato, ob huius quoque respectum, crescit valor sacrificij aliquo modo.

Quarto, Vasquez id sic probat; quia Christus instituit hoc sacrificium eique valorem tribuit & communicat mortis suæ acquisitum, & applicat in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur peccatorum, vt ait Trid. sess. 22. c. 1. & 2. & quia hæc peccata quotidie ab hominibus committuntur, & impediunt fructum passionis Christi, optimè consuluit nobis Deus instituendo sacrificium Missæ, vt sæpius iteratum, sæpius per illud applicaretur nobis fructus sacrificij cruenti à Christo in cruce peracti.

Hinc tamen non sequitur, Christum nunc mereri, & satisfacere pro nobis; tum quia viator iam non est, quod requiritur ad meritum & satisfactionem: tum quia in cruce sufficienter tantam causam vniuersalis nos redemit, complèdo & consummando omnia merita & satisfactiones, quas iam vt causa particularis applicat, toties, quoties eius nomine hoc sacrificium iteratur, in beneficium nostrum, & ad hunc vel illum effectum determinatum per suum Ministrum, ex intentione Ministri vel Ecclesiæ determinatur. Nam, vt ait Concil. Trid. sess. 22. c. 1. Missæ sacrificium offertur, vt illius (scilicet cruenti) salutaris virtus in remissionem eorum quæ à nobis quotidie committuntur peccatorum applicaretur. Et c. 2. *fructus oblationis cruenta, per hanc vberimè percipiuntur.*

Nec obstat, quòd Christus per se, etsi sit principalis offerens, non offerat hoc sacrificium immediatè: Primò, quia aliqui graues Theologi dicunt eum immediatè offerre, citati à Vasquez. Secundo, quia satis est, quòd Christus principaliter offerat: quia propria virtute perficit huius oblationis essentiam, quæ in tota consecratione, & ea quæ per illam fit transubstantiatione consistit, saltem primariò. Atqui hoc Christus ipse per Sacerdotis ore prolata verba, tanquam per suum instrumentum, propriâ virtute immediatè perficit, ergo Christus, tanquam causa principalis hoc sacrificium per Sacerdotem immediatè offert. Vnde meritò S. Chryost. h. 83. in Matth. col. 6. *Non sunt humana virtutis* (proinde non sacerdotis) hæc opera; quæ tunc in illa cæna cõfecit, ipse nunc quoque operatur, ipse perficit. Proinde, sicut tunc se immediatè ipse consecrabat, etiam nunc per Sacerdotem. *Ministrorum nos ordinem tenemus, qui verò hæc sanctificat & transmutat, ipse est: hæc nullâ re minor quàm illa est.* Atqui, si nunc Christus non immediatè consecraret, hæc mēsa minor esset quàm in vltimâ ante mortē cæna. Et subdit causam, cur non sit minor, quæ probat nostram sententiam: *Non enim illâ Christus, hanc homo quispiam facit, sed vtramque ipse.* Et hanc ob causam, vt ait Concilium Tridentinũ, *Christus est Sacerdos secundum ordinem Melchisedech: vt vocatur Pal. 109. 4. Hebr. 5. 6. & c. 7. 17.*

Y

nimi.

nimirum, quia perpetuo cum sacerdotibus offert panem & vinum, ut offerebat Melchisedech Gen. 14. 18. etsi modo longe perfectiore. Proinde bene Suarez to. 3. in 3. p. disp. 77. c. 1. in fine, postquam probasset Christum Dominum esse principalem offerentem in hoc sacrificio, non tantum per accidens & remote ratione institutionis huius sacrificij, nec tantum ratione meriti & satisfactionis, in qua eius virtus & efficacia fundatur, non tantum quia per Humanitatem suam physicè concurrat ad transubstantiationem: per quam hoc sacrificium conficitur, sed quia etiam in eo concursu quo concurrat cum sacerdotibus ad huius sacrificij actionem, gerit se ut supremus Dei cultor & intercessor pro hominibus: quia totam illam suam actionem ordinat in cultum Dei, eamq; Patri representat in memoriam sua passionis, ut hominibus propitiis sit: hoc enim melius & perfectius est, magisq; conducat ad dignitatem, & valorem huius sacrificij. Sicut multum secundum moralem existimationem adderetur, si Rex per se ipsum, ut posset, concurreret non per solum Legatum. Sic igitur in presenti, ad exactam perfectionem huius sacrificij, & ut omnino aequale sit ex parte offerentis sacrificio crucis & cœna, oportet, ut Christus per se ipsum aliquo modo offerat, & non tantum per Legatum (sacerdotem) representantem. Et hoc modo, melius saluatur, quod nunc exercet minus sacerdotis summi & aeterni: nam ad offerendum, tantum per alium representantem, fuisse satis aliquando exercuisse munus sacerdotis. Nam potest aliquis representare eum qui fuit, & in persona eius offerre. Atqui si solus Sacerdos immediatè offerret, solus homo eam perficeret, non Christus. Itaque & Christus & Sacerdos immediatè offert hoc sacrificium, Christus ut causa principalis, Sacerdos ut Minister & instrumentum Christi, & tanquam causa minus principalis. Idè bene ait B. Laurentius Iustinianus: Minister Sacramenti huius homo est, institutor verdè & author Verbum: Sacerdos enim, cui commissum est officium ministrandi, fors operatur. Nihil tamen valeret quod exterius agitur, nisi Verbum interius operetur. Illud siquidem Verbum de exigua panis & vini materia, Corporis & Sanguinis sui efficit Sacramentum, quod de nihilo condidit uniuersum. Sic siquidem noua Legis Ministris contulit, ut hoc mirabile conficiant Sacramentum, sicut Prophetis veteribus præstitit, ut supra naturam operarentur multa. Præter naturam quippe fuit, ut ad sonum percutientis virga vna in minorum altitudinem solidata se protenderet ut petra virga percussa aquas, quas prius non habebat, affluensissimæ profunderet, & ea qua alij fecere Propheta ipse Deus per suos Ministròs peregit, qui etiam per seipsum hoc instituit Sacramentum. Sicut ergo in miraculis Prophetarum Deus principalis eorum est author, & immediatus, per homines ut instrumenta ea operans, sic etiam in Eucharistia non Sacerdos, sed Christus est principalis operans & immediatus, modo supra commemorato.

Secundò, quia nisi haberet Missa pro futuris & presentibus hominibus à Christo redèptis

tantum valorem; quantum habet eius passio pro iisdem, falsum esset quod ait S. Cyprian. l. 2. ep. 8. ad Cæciliam, quæ nunc est ordine 63. Passio Domini, est sacrificium ipsum quod offerimus. Et quod dicit S. Gregorius Papa hom. 37. in Euag. Christus qui in se resurgens iam non moritur, adhuc per sacram hostiam in suo mysterio pro nobis iterum patitur. Nam quoties ei hostiam sua Passionis offerimus, toties nobis ad absolutionem nostram, passionem illius reparamus. Hinc Ecclesia in quadam oratione Missæ dicit: Quoties huius hostie commemoratio celebratur, toties opus nostra salutis exercetur.

Tertio, quia etsi Christus ipse non offerret, sed solus Sacerdos eius vice & nomine, adhuc satis esset ad agnoscendum valorem infinitum in hoc sacrificio ex opere operato. Sicut si filius Patri carissimus, per Legatum suum Patri offerret aliquod munus, æquè carum ac ipse filius eius esset, oblatio illa haberet apud Patrem tantum valorem, quantum haberet ipse filius. Confirmatur hoc euidenti instantiâ. Si Christus uiuens per aliquem de suis Apostolis mitteret eleemosynam pauperi, largitio Christi, per Apostolum, executioni mandata esset infiniti valoris, ob infinitam dignitatem personæ largientis. Et sicut legatio Christi imposita duobus Discipulis pro adducenda ad se alinâ Matth. 21. 2. Et iterum missio Christi Discipulorum ad ciuitatem, ut locum inuenirent pro faciendo Pascha Matth. 26. 18. fuit infiniti valoris, etsi per Discipulos executioni mandata, non per ipsum Christum immediatè: ergo simili modo, etsi Christus per se immediatè non offerret nunc sacrificium Missæ, sed per sacerdotem tanquam suum Ministrum, etiam infiniti valoris ex opere operato; ob dignitatem Christi offerentis tanquam causæ principalis huius oblationis. Nam in hoc sacrificio, ut ait Concil. Trident. sess. 22. cap. 2. & SS. Patres. Iren. libr. 4. cap. 32. 34. Per Iesum Christum offert Ecclesia & incruentè immolat: idque facit per ipsum Christum: quia, ut ait Concilium Lateranense in c. Firmiter. de San. Trin. & fide Cathol. Christus in hoc mysterio est simul Sacerdos & sacrificium: & S. Aug. l. 4. c. 7. & 14. & 10. cui. c. 20. Christus ipse offerens, & ipse oblatio, cuius rei sacramentum quotidianum esse voluit Ecclesia sacrificium quod offeratur. S. Ambros. l. 1. Offic. c. 48 & in Plal. 38. Ipse offerre manifestatur in nobis, cuius seruo sanctificat sacrificium quod offeratur. Et S. Chrysost. h. 2. in 1. Tim. & h. 17. ep. Heb. & h. 90. ad populum & h. de proditione Iudæ. Cùm videris sacerdotem offerentem, non ipsum consideres hoc facientem, sed Christi manum inuisibiliter extensam. Et in Liturgiâ suâ ait, Ipse est qui offert, ipse qui offertur. Et S. Gregor. Nazianzen. or. 1. n. 125. ait sacerdotem, dum ad altare sacrificium offert, cum Christo fungit sacerdotio. Quocirca cùm Christus infiniti valoris existens cum sacerdote offerat, & quidem principaliter, ratione

de casto
conn. col.
4.

CAPVT DECIMVM.

Decimum Incitamentum ex fructibus qui percipiuntur beneficio huius sacrificij.

A Nequam in particulari enumerem fructus huius diuissimi sacrificij & sacramenti, potest dici de Christo Domino, qui in hoc Sacramento sumitur, & in sacrificio offertur, proportione quadam id, quod S. Bernardus l. 5. de consid. c. 11. scripsit de Deo, describens per effectus, eius naturam: *Quid est, inquit, Deus? Voluntas omnipotens, beneuolentissima virtus, lumen aeternum, incommutabilis ratio, summa beatitudo, creans mentes ad se participandum, viuificans ad sentiendum, afficiens ad appetendum, dilans ad capiendum, iustificans ad promerendam, accendens ad zelum, secundans ad fructum, dirigens ad equitatem, formans ad beneuolentiam, moderans ad sapientiam, roborans ad virtutem, visitans ad consolationem, illuminans ad cognitionem, perpetuus ad immortalitatem, implens ad felicitatem, circumdans ad securitatem.*

Hæc omnia proportione quadam, & suo modo, præstat hoc SS. Eucharistiæ sacrificium & Sacramentum. Idem, ut ait B. Laurentius Iustinianus, Nihil hoc sacrificio acceptabilius Deo Patri pro reconciliandis peccatoribus, nihil pro expiandis sceleribus, pro captiuis fidelibus redimendis vitulis in Ecclesiâ offerri potest: quippe cum sit memoriale efficacissimum illius excellentissimæ charitatis, quam ipse Dominus Iesus Christus in vltimâ carnâ Pascha celebraturus ostendit: quamq; in crucis patibulo moriendo notam fecit. Et in ipso idem Dominus quotidie mysticè immolatur. Quâ quidem immolatione, à vitiorum purgaturus, squaloribus; mundatur ab infidelitatis tenebris, Deo reconciliatur per mortem Filij eius, quam mysteria ipsa veneranda testantur: gratificamur Angelis per Christi contubernium: pascimur verò Corpore Christi, potamur ipsius sanguine, quo redempti sumus, ditamur spiritualibus charismatibus, vnimur Christo Domino per amoris contuberniû, incorporamur Christi Corpori mystico, perficimurq; virtutibus ipso ritue dirigente & communicante, quem sumimus. Nullus profecto valet, (inquit alibi B. Laurentius Iustinianus) humano explicare eloquio, quàm locuples fructus, quantæque ex huius oblatione ac perceptione sacramenti spiritualia exuberent dona. Reconciliatur quippe peccator Deo, iustus autem iustificatur adhuc, latificatur Angeli, cumulantur merita, facinora remittuntur, augentur virtutes, rescantur vitia, diaboli machinamenta superantur, sanantur ægri, eriguntur lapsi, debiles resocillantur, famelici saturantur, & defuncti fideles istius Sacramenti liberantur effectu. De quo Beatus Algerus l. 2. de Sacramentis c. 3. hæc habet: Multiplicitatem sacrificiorum veterum singularitate sui sacrificij abbrevians, occupationem extaxiorens nobis minuit, beneficiorum nobis gratiam multiplicat.

tionem eius, oblationis debet esse sacerdotis legati Christi oblatio valoris infiniti propter Christum principaliter offerentem. Esto quod non applicetur fructus infinitus vlli per sacrificium Missæ, sed nec sacrificium Christi moriens in cruce, aut aliorum operum meritoriorum infinitè, vlli personæ applicetur fructus infinitus, etsi fuerit in omnium bonorum Theologorum sententiâ Christi mors valoris infiniti, & quodlibet eius opus meritum. Meritò ergo Theologi supra citati, dicunt sacrificium Missæ habere infinitum valorem quibus annumerandus est Catharinus in Opusc. de sacrificio Missæ, asserens tam esse infinitum hoc sacrificium, vti erat sacrificium crucis; sed malè negat, ab hoc illud dependere: quia Passio Christi (vt bene ait Suarez disp. 79. to. 3. p. lect. 1. §. Ex quibus infero) est vniversali causa omnium effectuum gratiæ, sive per Sacramenta sive per quodcumque aliud instrumentum conferantur. Idem enim dicitur Christus vnâ oblatione crucis, consummasse sanctificatos. Heb. 10. 14. quia ab illâ est omnis gratia omnisq; sanctificatio nostra: & propter eandem causam Rom. 3. 25. ait Paulus, Dum proposuisse Christum propitiatorum in sanguine ipsius. Idem meritò Concilium Trident. sess. 22. c. post int. ait, Cruentis sacrificij Christi in cruce passis semel saluatarem virtutem in remissionem quotidianorum peccatorum applicari, & c. 2. Cruente oblationis fructus, per hanc inuentam oblationem vberissime percipi.

Hæc habui quæ ad commendandam Domini Dei beneficentiam in hoc diuissimo sacrificio nobis exhibitam, in medium adferrem. Bene video posse refutati aliqua, quæ ex meo sensu dixi, vti refutatur Vasquez, sed malo refutari, quàm non offendisse, quid nos deceat Domino nostro Iesu Christo pro tanto beneficio exhibere, saltem altissimam opinionem de valore eius sacrificij, ab eo pro toto nostris miseriis & necessitatibus & obligationibus, & pro glorificandâ summæ Diuinæ Maiestate instituti: præsertim eum ob auctoritatem Authorum supra citatorum, & rationes allatas, sit hæc opinio probabilis: idem licet nobis, illam sequi ex pio affectu erga Dominum Iesum, nostrum summum & æternum Sacerdotem ad eum beneficium. Saluo meliore iudicio, cui meum submitto.

Nec obstat, quod hi effectus sacrificij non infinitè applicentur nobis pro quibus offertur, quia nec opera Christi viuents in terra, conferebant infinitè effectus suos, scilicet merita, satisfactiones, impetrationes. Sicut ergo hoc non derogat infinitato valori meritorum Christi, & satisfactionum, & orationum; ita nec sacrificij infinitæ efficacitæ & valori, obstabit, quod nulli applicetur infinitè.